

Projekt

z dnia 22 lutego 2022 r.

Zatwierdzony przez

BURMISTRZ

mgr Ryszard Seybajto

**UCHWAŁA NR XXXVIII. .2022
RADY MIEJSKIEJ W CZŁUCHOWIE**

z dnia 14 marca 2022 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024.

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 1372 z późn.zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 821 – z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierzyć Burmistrzowi.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie w dniu podjęcia.

Przewodniczący Rady

Jerzy Górny

RADCA PRAWNY

Marek Pawłowski

Załącznik do uchwały Nr XXXVIII. .2022
Rady Miejskiej w Człuchowie
z dnia 14 marca 2022 r.

**Gminny Program Wspierania Rodziny
2022 – 2024
Człuchów 2022
Spis treści**

Wstęp

1. Zasoby-instytucje funkcjonujące w obszarze wspierania rodziny, na terenie miasta Człuchowa oraz zakres ich działalności.
2. Diagnoza środowiska lokalnego.
3. Cel główny i cele szczegółowe.
4. Finansowanie.
6. Podsumowanie.

Wstęp

Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem w życiu dziecka. To w niej dzieci uczą się najważniejszych zasad obowiązujących w grupie i społeczeństwie. Poprzez kontakt z rodzicami i rodzeństwem uczą się norm i zasad życia społecznego. Rodzina zapewnia opiekę i bezpieczeństwo, przekazuje tradycje rodzinne, narodowe, religijne. Jest grupą, w której relacje i interakcje oparte są na intymnym związku, wzajemnym uczuciu, współodpowiedzialności za wszystkich członków rodziny. „Na prawidłowe funkcjonowanie rodziny ma wpływ wiele czynników. Wśród nich możemy wyróżnić:

- 1) zespół warunków bytowych (pozwalają na zaspokojenie potrzeb biologicznych, rozwojowych dziecka),
- 2) czas pracy i czas wolny rodziców (jak długo pracują?, ile mają czasu wolnego i ile z niego poświęcają dziecku?),
- 3) poziom społeczno - kulturalny rodziców, umiejętności wychowawcze, wykształcenie, aktywność społeczna i kulturowa, stosunek do świata wartości, światopogląd, zasady moralne,
- 4) zgodne życie rodziców,
- 5) właściwa organizacja życia rodzinnego" #.

Zazwyczaj pierwszym symptomem nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodziny są pojawiające się problemy w sferze opiekuńczo-wychowawczej. Rodzice nie są w stanie zabezpieczyć podstawowych potrzeb dzieci zarówno w zakresie potrzeb materialnych jak i potrzeb emocjonalnych. W efekcie nie radzą sobie z wychowaniem dzieci, co przejawia się w coraz częściej występujących u dzieci problemach zdrowotnych, psychologicznych i wychowawczych. Dlatego też bardzo ważne jest udzielanie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze wsparcia. Powinno mieć ono postać planowych działań, które mają na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania jej podstawowych funkcji. Niniejszy Program uwzględnia działania, które w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, należy przyjąć do realizacji, w celu wsparcia rodzin zamieszkujących na terenie miasta Człuchowa i przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

1. Zasoby - instytucje funkcjonujące w obszarze wspierania rodziny, znajdujące się na terenie miasta Człuchowa oraz zakres ich działalności.

Na terenie miasta Człuchowa funkcjonuje szereg instytucji i organizacji, które zajmują się realizacją działań na rzecz rodziny i dziecka. Poniższa tabela przedstawia rodzaj i zakres ich działalności.

Obszar działalności	Instytucje	Zakres działalności
Pomoc w opiece nad dziećmi do lat 7	Żłobki: 1. Centrum Edukacyjne Żłobek Delfinek "Bis" Osiedle Piastowskie 10 2. Przedszkole Niepubliczne „Bajka” z grupą żłobkową ul. Sobieskiego 7 3. Niepubliczny „Żłobek na Górcie” ul. Jagiellońska 30 4. Niepubliczny Żłobek „Bobolandia” ul. Sobiewskiego 5c	·opieka nad dziećmi w wieku do lat 3, ·działania wychowawcze.
	Przedszkola: 1. Przedszkole Miejskie im. Jacka i Agatki ul. Jacka i Agatki 5 2. Przedszkole Niepubliczne "Bajka" z grupą żłobkową: ul. Sobieskiego 7 3. Przedszkole Niepubliczne "Smyk" Osiedle Sikorskiego 13 4. Niepubliczne Przedszkole Motylek z Oddziałem Integracyjnym: ul. Słowackiego 2 5. Przedszkole Muzyczne „Piano” Pl. Bohaterów 2 6. Przedszkole Muzyczne „Piano +” os. Witosa 20 7. Niepubliczne Przedszkole „Przy Jeziorze” al. Wojska Polskiego 32	·opieka nad dziećmi w wieku od 3 do 7 lat, ·działania wychowawcze, ·wspomaganie rozwoju i edukacji.
	Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Powiatu Człuchowskiego ul. Koszalińska 3 1. Dom dla dzieci „Kotwica”	·realizacja Programu Współpracy z rodziną naturalną wychowanka, ·poradnictwo pedagogiczne (program realizowany przez pedagoga i wychowawców),

	2. Dom dla dzieci „Pod świerkami” 3. Dom dla dzieci „Przystań”	·działania pracownika socjalnego CAPO-WPC (współpraca z rodzinami).
	Przedszkole Specjalne przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym ul. Batorego 24	·opieka nad dziećmi w wieku od 3 do 9 lat ·działania wychowawcze, rewalidacyjne i terapeutyczne dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną, autyzmem i sprzężeniami ·wspomaganie rozwoju i edukacji.
Edukacja	1.Szkoła Podstawowa nr 1 im. Przyjaciół Ziemi: ul. Średnia 4a	·zajęcia edukacyjne, ·zajęcia dydaktyczne, wyrównawcze, ·zajęcia pozalekcyjne, ·zajęcia w ramach realizowanych projektów, ·biblioteka, ·świetlica, ·pedagog, ·psycholog, ·współpraca z instytucjami.
	2. Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Piano” ul. Szkolna 3	·zajęcia edukacyjne, ·zajęcia dydaktyczne, wyrównawcze, ·zajęcia pozalekcyjne, ·zajęcia w ramach realizowanych projektów, ·biblioteka, ·świetlica, ·pedagog, ·współpraca z instytucjami.
	3. Zespół Szkół Sportowych: - Szkoła Podstawowa Sportowa, -Liceum Ogólnokształcące Sportowe. ul. Koszalińska 2b	·zajęcia edukacyjne, ·zajęcia dydaktyczne, wyrównawcze, ·zajęcia pozalekcyjne, ·biblioteka, ·świetlica, ·współpraca z instytucjami, ·wyspecjalizowana opieka medyczna (lekarz medycyny sportowej pielęgniarka), ·opieka psychologiczno-pedagogiczna ·przy ZSS działa UKS ZSS Człuchów.
	4. Zespół Szkół Społecznych im. Jana Nowaka Jeziorańskiego STO: -Szkoła podstawowa,	·zajęcia edukacyjne, ·zajęcia dydaktyczne, wyrównawcze, ·zajęcia pozalekcyjne, ·zajęcia w ramach realizowanych projektów,

	- Liceum Ogólnokształcące. ul. Sobieskiego 7A	·biblioteka, ·pedagog, ·współpraca z instytucjami.
	5. Liceum Ogólnokształcące im. St. Czarnieckiego w Człuchowie:	·zajęcia edukacyjne, ·zajęcia dydaktyczne, wyrównawcze, ·zajęcia pozalekcyjne, ·zajęcia w ramach realizowanych projektów, ·biblioteka, ·pedagog, ·współpraca z instytucjami.
	6. Zespół Szkół Technicznych im. J. Szymczaka: ul. Koszalińska 2	·zajęcia edukacyjne, ·zajęcia dydaktyczne, wyrównawcze, ·zajęcia pozalekcyjne, ·zajęcia w ramach realizowanych projektów, ·biblioteka, ·pedagog, ·współpraca z instytucjami.
	7. Zespół Szkół Agrobiznesu: ul. Parkowa 2	·zajęcia edukacyjne, ·zajęcia dydaktyczne, wyrównawcze, ·zajęcia pozalekcyjne, ·zajęcia w ramach realizowanych projektów, ·biblioteka, ·pedagog, ·współpraca z instytucjami.
	8. Centrum Kształcenia Ustawicznego ul. Szczecińska 8	·zajęcia edukacyjne dla dorosłych, ·kwalifikacyjne kursy zawodowe dla dorosłych, ·doksztalcanie i doskonalenie zawodowe dla dorosłych.
	9. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy: -Szkoła Podstawowa, - Szkoła Przystosobająca do pracy, -Szkoły Zawodowe, -Internat, -nauczanie indywidualne. ul. Batorego 24	·realizacja programów z zakresu wyrównywania szans edukacyjnych.
	10. Ośrodek Szkolenia i Wychowania OHP: - kl. VII i VIII Szkoły Podstawowej, - Nauka w Szkole Branżowej	·wspomaganie systemu oświaty poprzez aktywizację społeczną, zawodową i ekonomiczną młodzieży, ·podejmowanie działań zmierzających do podwyższania kwalifikacji zawodowych lub

	I stopnia w Zespole Szkół Technicznych, - Nauka w systemie kursowym, - Internat. ul. Kusocińskiego 4	przekwalifikowania, ·wspieranie inicjatyw służących przeciwdziałaniu bezrobociu i wychowaniu w procesie pracy.
Wsparcie dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze	1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie: al. Wojska Polskiego 5	·opieka nad dzieckiem i rodziną, ·szkolenia rodzin zastępczych, ·szkolenia w zakresie podnoszenia umiejętności zawodowych pracowników pomocy społecznej, ·poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, socjalne - dla rodzin zastępczych oraz osób dorosłych, młodzieży i dzieci mających trudności w zakresie funkcjonowania w środowisku rodzinnym, szkolnym, społecznym, komunikacji, kryzysów chorobowych, emocjonalnych oraz zaburzenia rozwoju, ·pomoc dla osób niepełnosprawnych.
	2. Sąd Rejonowy - Wydział III Rodzinny i Nieletnich w Człuchowie: ul. Szczecińska 1	·Ośrodek Kuratorski - realizacja postanowień sądu dotyczących dzieci i młodzieży sprawiających trudności wychowawcze, ·Kuratorzy- wykonują prawomocne orzeczenia sądu. W ramach tych działań kontrolują wykonywanie obowiązków nałożonych przez sąd oraz przestrzeganie przez skazanych porządku prawnego.
	3. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna: ul. Szczecińska 20	·zajęcia dla dzieci i młodzieży indywidualne i grupowe, ·zajęcia integracyjne, ·diagnoza i terapia psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna, surdopedagogiczna, surdologopedyczna, tyflopedagogiczna, ·przesiewowe badania, ·warsztaty, ·wykłady z elementami warsztatów, ·zajęcia dla rodziców- spotkania indywidualne i grupowe, ·porady, ·mediacje.
	4. Centrum Rodzin - Placówka Wsparcia Dziennego	·wspieranie rodziny w zakresie pomocy

	w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, ·placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także z placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi.
	5. Świetlica socjoterapeutyczna UM ·wspieranie rodziny w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych., ·placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także z placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi.
	6. Asystent rodziny działający w MOPS: ·W przypadku, gdy MOPS poweźmie informację (ze szkoły, policji, sądu, PCPR, jednostek służby zdrowia, środowiska lokalnego itp.) o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy. Po dokonaniu analizy sytuacji rodziny, wnioskuje do dyrektora MOPS o przydzielenie asystenta rodziny, ·do zadań asystenta rodziny należy w szczególności: 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy

zastępczej,
3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
7) wspieranie aktywności społecznej rodzin,
8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych
,
11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożeniabezpieczeństwa dzieci i rodzin,
13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1,
16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej

		członkach, 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny, 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami.
	7. Zespół Interdyscyplinarny działający przy MOPS:	· przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, · prowadzenie procedur Niebieskiej Karty.
	8. Centrum Konsultacyjno- Informacyjne ds. Uzależnień w tym: - Świetlica socjoterapeutyczna, - Punkt konsultacyjno- informacyjny ds. Przemocy i Uzależnień.	· świetlica socjoterapeutyczna- funkcjonuje 2 razy w tygodniu po 3 godz. dziennie. Głównym celem działalności świetlicy jest, aby dziecko radziło sobie lepiej bez nadmiernego napięcia z rozwiązywaniem problemów, których dostarcza mu życie, · prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholizmu i narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, · poradnictwo specjalistyczne prawnika, psychologa, specjalisty terapii uzależnień.
	9. Komisja do spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:	· prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
	Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i	· Diagnostyczna porada psychologiczna

	Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży ul. Szczecińska 16	· Sesja psychoterapii indywidualnej · Sesja psychoterapii indywidualnej · Sesja wsparcia psychospołecznego · Sesja psychoterapii grupowej · Porada psychologiczna
Pomoc socjalna	1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej: ul. Szkolna 3	· Poprawa sytuacji materialno-bytowej osób i rodzin objętych pomocą: realizacja świadczeń pieniężnych i rzeczowych określonych w ustawach. · pomoc w zakresie dożywiania. MOPS realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”. Celem programu jest wsparcie w zakresie dożywiania m.in. dzieci i młodzieży poprzez zapewnienie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup żywności, albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.
	2. Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Człuchowskie:	· zbiórki żywności dla rodzin.
	3. Stowarzyszenie Rodzina Kolpinga w Człuchowie ul. Długosza 31	· wydawanie żywności dla mieszkańców kwalifikujących się do tej pomocy. · zaszczepienie swym członkom umiejętności spełniania się w roli chrześcijanina w świecie, a tym samym w małżeństwie, rodzinie, pracy, czasie wolnym, kościele, społeczeństwie i państwie, · wspieranie pomocą zarówno swych członków jak i osoby nie będące jego członkami w różnych sytuacjach życiowych, · działanie poprzez aktywność swych członków na bazie katolickiej nauki społecznej na rzecz dobra powszechnego i współdziałanie w stałej odnowie kościoła i społeczeństwa, · wspieranie społecznych inicjatyw · współpraca z organami administracji państwowej i samorządowej przy realizacji zadań publicznych, szczególnie w zakresie przeciwdziałania bezrobociu. · pomoc w wypełnianiu

		aktualnych zadań kościoła katolickiego.
Zdrowie	1.Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej:	·świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- ARS MEDICA ul. Sobieskiego 5:	·świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- VISUS ul. Sobieskiego 5	·świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- PUCHATEK ul. Sobieskiego 5	·świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	-CARDIOMED os. Wazów 8:	·świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	-DIAMED ul. Poniatowskiego 15:	·świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	-NURSING ul. Sobieskiego 5	·świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- IL-MED. ul. Szczecińska 4:	·świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- „OPUS” filia w Człuchowie: os. Wazów 8	·świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- Przychodnia lekarska HIPOKRATES os. Wazów 8:	·świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- Przychodnia lekarska SANUS-MED. ul. Koszalińska 4:	·świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	2.Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska:	·świadczenie usług zdrowotnych,
	- lek.med. Anita Filipowicz-Kozak:	·świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- lek.med. Jacek Wilant:	·świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- lek.med.Halina Groszewska:	·świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
3.Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Człuchowie ul. Szczecińska 31.	·świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ.	

2. Diagnoza środowiska lokalnego.

Poniżej przedstawione tabele zawierają dane statystyczne dotyczące: demografii; typów rodzin korzystających z pomocy społecznej; rodzajów dysfunkcji, na podstawie których udzielono osobom/rodzinom pomocy; osób korzystających z wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023"; rodzin pobierających zasiłki rodzinne; uczniów objętych rządowym programem "Wyprawka szkolna", stypendium szkolnym oraz zasiłkiem szkolnym; dzieci z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, które zostały umieszczone w pieczy zastępczej lub powróciły do rodziny biologicznej; prowadzonych "Niebieskich kart".

Dane statystyczne obejmują okres 2019 - 2021 i zostały przygotowane na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej, według stanu na dzień 31.12.2021. Analiza danych została przygotowana z wykorzystaniem:

- sprawozdań resortowych MOPS,
- informacji uzyskanych z Urzędu Miasta, z następujących referatów: do spraw ewidencji ludności, do spraw świadczeń oraz do spraw oświaty,
- sprawozdań z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego,
- sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

Tabela 1

Dane o sytuacji demograficznej mieszkańców Człuchowa w latach 2019-2021.

Mieszkańcy	Rok		
	2019	2020	2021
Mieszkańcy (w osobach)			
Ogółem	13 127	12 928	12 675
Kobiety			
Ogółem	6 914	6 821	6 706
W wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	1 050	1 014	980
W wieku produkcyjnym (18-59 lat)	3 726	3 610	3 479
W wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej)	2 138	2 197	2 247
Mężczyźni			
Ogółem	6 213	6 107	5 969
W wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	1 059	1 048	1 045
W wieku produkcyjnym (18-59 lat)	3 644	3 509	3 366
W wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej)	1 510	1 550	1 558

Z analizy danych w zakresie demografii wynika, że ogólna liczba mieszkańców naszego miasta maleje. W stosunku do lat poprzednich możemy zaobserwować następujące zmiany w strukturze ludności:

- zmniejsza się liczba osób w wieku przedprodukcyjnym,
- zmniejsza się liczba osób w wieku produkcyjnym,
- zwiększa się liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

Niekorzystne zmiany demograficzne są spowodowane:

- mniejszą liczbą urodzeń,
- większą liczbą zgonów nad urodzeniami,
- migracjami,
- emigracją.

Tabela 2

Dane dotyczące rodzin korzystających z pomocy MOPS w 2021r.

Typy rodzin	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem,	342	630
o liczbie osób w rodzinie 1	223	223
2	39	78
3	31	93
4	26	104
5	14	70
6 i więcej	9	62

w tym: rodziny z dziećmi ogółem	87	341
w tym z 1 dzieckiem	25	65
2 dzieci	35	133
3 dzieci	15	68
4 dzieci	8	48
5 dzieci	3	19
6 dzieci i więcej	1	8
w tym: rodziny niepełne ogółem	40	119
o liczbie dzieci 1	14	29
2	20	62
3	3	12
4 i więcej	3	16

Z danych przedstawionych w tabeli 2 wynika, że w 2021r. z pomocy i wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej skorzystały 342 rodziny, w strukturach których funkcjonowały 630 osoby:

- 87 rodzin z dziećmi,
- 40 rodzin niepełnych.

Tabela 3

Rodzaje dysfunkcji, na podstawie których MOPS udzielił osobom/rodzinom pomocy i wsparcia w latach 2019 -2021 .

Powody udzielenia pomocy i wsparcia	Liczba rodzin w danym roku.		
	2019	2020	2021
Ubóstwo	209	182	166
Bezrobocie	148	135	121
Niepełnosprawność	209	239	152
Długotrwała lub ciężka choroba	244	217	183
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	34	31	35
Alkoholizm	38	28	28
Narkomania	0	3	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa	9	16	21
w tym: wielodzietność	6	14	17
Bezdomność	17	20	17
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2	4
Przemoc w rodzinie	6	2	10

Z analizy danych przedstawionych w tabeli 3 wynika, że wśród głównych powodów przyznawania pomocy znajdują się: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezrobocie, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, bezdomność, potrzeba ochrony macierzyństwa (w tym wielodzietność), przemoc w rodzinie oraz trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. Możemy również zaobserwować, że w wielu przypadkach powodem trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny jest występowanie więcej niż jednej dysfunkcji (bezrobocie + alkoholizm + bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych).

Tabela nr 4

Dane dotyczące osób korzystających z wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania "Posilek w szkole i w domu".

Liczba osób objętych programem	2019	2020	2021

"Posiłek w szkole i w domu" Ogółem	408	419	408
liczba osób korzystających z posiłków - dorośli	30	20	19
liczba osób korzystających z posiłku – dzieci	44	32	30
liczba rodzin korzystających z zasiłku celowego	267	271	174

Z danych przedstawionych w tabeli 4 wynika, że w 2021r. z pomocy i wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023" skorzystało **408** osób.

W stosunku do lat poprzednich możemy zaobserwować, że liczba osób korzystających z tej formy pomocy maleje:

- zmniejszyła się liczba dzieci oraz osób dorosłych korzystających z posiłków,
- zmniejszyła się liczba dzieci oraz osób dorosłych korzystających ze świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności.

Tabela 5

Dane dotyczące rodzin pobierających zasiłki rodzinne w latach 2019 -2021.

	2019	2020	2021
Liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny, w tym:	387	322	279
na 1 dziecko	178	110	97
na 2 dzieci	286	272	238
na 3 dzieci	159	171	123
na 4 dzieci i więcej	52	76	88
Łączna liczba dzieci otrzymujących zasiłek rodzinny	675	629	546

Z danych przedstawionych w tabeli 5 wynika, że w 2021r. ze świadczeń rodzinnych, w formie zasiłku rodzinnego, który ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka skorzystało **279** rodzin (546 zasiłków rodzinnych).

Tabela 6

Inne rodzaje pomocy udzielanej rodzinom: stypendium szkolne, zasiłek szkolny, wyprawka szkolna w latach 2019-2021.

Rok	Stypendium		Zasiłek szkolny		Wyprawka szkolna		Dobry start	
	Liczba uczniów	Kwota	Liczba uczniów	Kwota	Liczba uczniów	Kwota	Liczba uczniów	Kwota
2019	87	134.000	0	0	69	16.176,26	1385	415 300
2020	58	63.000	0	0	66	17.003,18	1339	401 400
2021	33	33.840	0	0	67	16.300,98	11	3300

Z analizy danych dotyczących innych form pomocy wynika, że rodziny otrzymują:

- **Stypendium szkolne**, które przeznaczone jest dla uczniów znajdujących się w ciężkiej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Dane zawarte w tabeli 6 wskazują, że spada liczba uczniów korzystających ze stypendium szkolnego, a jednocześnie maleje wysokość dotacji na tą formę pomocy.

- **Zasilek szkolny**, który przyznawany jest jednorazowo uczniowi, który przejściowo znalazł się w trudnej sytuacji życiowej, w wyniku zdarzenia losowego.

Dane zawarte w tabeli 6 wskazują, że żaden uczeń nie skorzystał z zasiłku szkolnego.

- **Wyprawkę szkolną**, której celem jest wyrównywanie szans edukacyjnych i wspieranie rozwoju edukacyjnego uczniów, poprzez pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników.

Tabela 7

Dane dotyczące rodzin współpracujących z asystentem rodziny w latach 2019-2021.

Rok	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	Liczba dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej.
2019	29	58	5
2020	28	56	2
2021	32	59	1

Analiza danych zawartych w tabeli 7 wskazuje, że liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wzrasta.

Tabela 8

Dane dotyczące dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2019-2021.

Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, w tym:			
Rok	Łączna liczba dzieci (narastająco)	Rodzina zastępcza	Placówki opiekuńczo-wychowawcze
2019	20	16	4
2020	15	14	1
2021	20	19	1

Tabela 9

Dane dotyczące prowadzenia procedury "Niebieskiej Karty".

Rok	Liczba Niebieskich Kart			Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	Liczba posiedzeń grup roboczych
	Ogólna liczba prowadzonych "Niebieskich kart"	Liczba rodzin, w strukturach których znajdują się tylko osoby dorosłe	Liczba rodzin, w strukturach których znajdują się dzieci		
2019	37	33	4	4	162
2020	47	38	9	4	188
2021	33	23	10	4	152

Z analizy danych zawartych w tabeli 8 dotyczących procedury "Niebieskiej Karty", prowadzonej w stosunku do osoby/rodziny, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie możemy zaobserwować:

- w stosunku do osób dorosłych - w roku 2020 odnotowano wzrost liczby osób dotkniętych przemocą, a w 2021 spadek liczby osób dotkniętych przemocą.

- w stosunku do rodzin, w strukturach których znajdują się dzieci - wzrost liczby osób dotkniętych przemocą.

Wśród najczęściej wymienianych przyczyn stosowania przemocy znajdują się:

- nadużywanie alkoholu,
- rozpad związków małżeńskich i partnerskich,
- trudności finansowe.

Z analizy zasobów instytucji funkcjonujących w obszarze wspierania rodziny oraz danych przedstawionych w niniejszym rozdziale wynika, że w naszym mieście prowadzona jest praca w zakresie wspierania rodziny na różnych płaszczyznach. Włączone są w nią instytucje, placówki, organizacje, które swoimi działaniami wspierają rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego co ma na celu poprawę jej funkcjonowania.

3. Cel główny i cele szczegółowe.

CEL GŁÓWNY:

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, a także profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

Oczekiwanym efektem jest poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymagających wsparcia i pomocy.

Cel główny programu powinien zostać osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

CEL SZCZEGÓŁOWY 1	
Edukowanie i wczesne interweniowanie w rodzinach zagrożonych	
Zadania	Realizatorzy
1) promowanie modelu zdrowej rodziny:	Przedszkola, szkoły, służba zdrowia, media
2) rozpoznanie i profesjonalna ocena zagrożeń dobra dziecka:	Żłobki, przedszkola, szkoły, służba zdrowia, MOPS, Policja, Sąd Rodzinny
3) wykorzystanie istniejącego systemu pomagania, edukowania i wspierania rodzin:	MOPS, PCPR, szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Centrum Konsultacyjno-Informacyjne UM, służba zdrowia, PZP
CEL SZCZEGÓŁOWY 2	
Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.	
Zadania	Realizatorzy
1) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom w trudnej sytuacji materialnej:	MOPS, organizacje pozarządowe
2) objęcie dożywianiem wszystkich dzieci wymagających takiej pomocy:	MOPS, Szkoły, organizacje pozarządowe
3) zabezpieczenie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym:	MOPS
CEL SZCZEGÓŁOWY 3	
Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.	
Zadania	Realizatorzy
1) zapewnienie opieki asystenta	MOPS

rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych:	
2) organizacja szkoleń przygotowujących osoby działające na rzecz dziecka i rodziny przygotowujących do kompleksowego i interdyscyplinarnego ich wspierania w środowisku lokalnym:	PCPR
3) pomoc w podnoszeniu kwalifikacji przez asystentów rodzinnych:	MOPS
4) finansowanie istniejących świetlic oraz dążenie do tworzenia nowych placówek wsparcia dziennego na terenie miasta:	UM, MKRPA, MOPS
5) zapewnienie dostępności konsultacji poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy:	MOPS, PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, UM, Centrum Konsultacyjno-Informacyjne UM
6) podnoszenie kompetencji rodzin tego wymagających w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, konsultacji, poradnictwa oraz udostępnianie literatury fachowej:	MOPS, PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Centrum Konsultacyjno-Informacyjne UM
7) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających tj. rodzin, które, przy współpracy asystenta rodziny, pomagają - rodzinie przeżywającej trudności - w opiece i wychowaniu dziecka; prowadzeniu gospodarstwa domowego; kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych:	MOPS
8) monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem, w tym niewydolnych wychowawczo, w których występują problemy przemocy, uzależnień lub długotrwała choroba:	MOPS, PCPR, przedszkola, szkoły, kuratorzy
9) organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży:	Szkoły, MKRPA, organizacje pozarządowe

5. Finansowanie.

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Miejskiej Człuchów, środków z budżetu państwa.

6. Monitorowanie.

Informacja z realizacji Programu przedstawiana będzie w formie sprawozdania za dany rok kalendarzowy, w odniesieniu do konkretnych zadań poszczególnych celów szczegółowych. Sprawozdanie będzie sporządzane w terminie do końca marca danego roku za rok poprzedni.

7. Podsumowanie.

Realizacja Programu ma na celu prawidłowy rozwój dziecka w rodzinie, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspokaja jego potrzeby. Jest podstawowym środowiskiem zabezpieczenia emocjonalnego oraz naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. W realizacji tych działań rodzina wymaga

pomocy i wsparcia ze strony instytucji, organizacji, specjalistów, co zostało uwzględnione w niniejszym Programie.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie realizacji zadań wynikających z cyt. ustawy, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

W związku z powyższym przygotowano projekt Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 (stanowiący załącznik do niniejszej uchwały), który uwzględnia potrzeby związane z realizacją zadań ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

